

ACHTERGRONDINFORMATIE BIJ MODULE 2

Als makers van dit lespakket hebben wij ons laten inspireren door verschillende personen en diverse opvattingen over het verlenen van zorg in samenwerking met de mantelzorg en informele zorg.

Hierna zullen we een aantal belangrijke inspiratiebronnen samenvatten. Aan het einde van deze tekst zijn alle bronnen die we voor Module 2 hebben gebruikt te vinden.

Evelien Tonkens houdt zich bezig met vraagstukken in de zorg en de consequenties die bepaalde politieke besluiten hebben voor de samenleving. Ze geeft oplossingsrichtingen aan voor knelpunten die ze tegenkomt in haar werk als onderzoeker en publicist. In *Op zoek naar weerkaatst plezier* onderzoekt ze wat een goede manier van samenwerken is tussen mantelzorger, vrijwilliger, professionals en cliënten in een multiculturele samenleving. De draaglast van mantelzorgers wordt niet enkel bepaald door de last zelf, maar ook door de manier van kijken naar situaties. De manier van kijken wordt een *framing rule* genoemd. Dit raamwerk bepaalt wat we mogen eisen en verlangen. Het geeft aan waar we boos op mogen worden en wat we moeten accepteren of 'slikken'. Deze inkleuring van de draaglast bepaalt mede de beleefde zwaarte ervan. Weerkaatst plezier is het plezier dat je beleeft als je iets doet voor de ander dat de ander blij maakt. Weerkaatst plezier kleurt de zwaarte lichter.

Mariëlle Cuijpers schrijft in het essay *Momenten van zin* over het voeren van gesprekken over zingeving met een cliënt en het effect dat mantelzorg kan hebben op je eigen zingeving. Veel mantelzorgers geven aan dat het verlenen van zorg heeft geleid tot:

- accepteren wat er gebeurt
- leven in het hier en nu
- het tellen van eigen zegeningen
- leren met plezier een ander te dienen
- leren met emoties om te gaan.

Het *Impulspakket samenspel* van **Theo Royers** bevat tips om het samenspel tussen zorgverleners en hun managers te verbeteren. Anderzijds bevat het tips om het samenspel tussen cliënt en de familie te verbeteren.

De lesbrief *De zorg gaat door* van **Sting/PON** bevat informatie over de mantelzorger in het verpleeg- en verzorgingshuis. Beschreven wordt onder andere hoe je informatie kunt vragen aan de mantelzorger, hoe je mantelzorgers kunt ondersteunen en hoe je met hen kunt samenwerken.

Annelies van Heijst formuleert in haar boek *Iemand zien staan* een zorgethische visie op erkenning. In de zorg is meer nodig dan enkel succesvolle zelfhandhaving. Het is ook belangrijk om in de ogen van de ander ertoe te doen en om iemand te zijn die zelf bepaalt of anderen er toe te doen. Mensen zijn ook in de zorg over en weer afhankelijk van wat ze van elkaar vinden. Het boek pleit voor een waardering van erkentelijkheid, liefde en zorgzaamheid. Dit wordt uitgewerkt naar de zorgontvanger, de professional en de familie.

Tosca Niterink beschrijft in haar boek *De vergeetclub* op een relativerende manier wat zij meemaakt met haar moeder met Alzheimer. Het boek is een bundeling van stukjes uit NRC.

Bronnen bij Module 2

Benzakour, M. (2013). *Yemma, stilleven van een Marokkaanse moeder*, p. 36. Breda: Uitgeverij De Geus.

Buijssen, H. (2009). *Mijn moeder lag om 11 uur nóg in bed*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Cuijpers, M., Kruijswijk, W. & Lier, W. van (2012). *Momenten van zin, Essay over zingeving en mantelzorg*. Utrecht: Expertisecentrum mantelzorg.

Egberts, C. (2007). *Ouders op hun plek - Samenwerken in de driehoek*. Amersfoort: Agiel.

Heijst, A. van (2008). Iemand zien staan - Zorgethiek over erkenning. Kampen: Klement.

Heijst, A. van (2010). Weerbaar en Meetbaar, in: R. Abma e.a. *Evidentie en existentie, evidence-based behandelen en verder*. Tilburg: KSGV.

Kooij, C. van der (2007). *Een glimlach in het voorbijgaan*, p. 106-107. Rotterdam: Atelier Rijksbouwmeester.

Leussen, C. van (2012). Van autonomie naar afhankelijkheid, lezing op congres Palliatieve zorg.

Nienhuis, G. (2013) Hulpverleners en voorlichting in de eigen taal, uit: *Culturele diversiteit in de gezondheidszorg*, Ivan Wolfers, e.a. Bussum: Coutinho.

Niterink, T. (2014). 'De vergeetclub'. Een bundeling van stukjes uit NRCRoyers, T. (2010). *Impulspakket samenspel*. Utrecht: Expertisecentrum mantelzorg.

Sting/PON (2007). De zorg gaat door! Leerzame ontmoetingen. Een lesbrief voor (leerling)helpenden en verzorgenden over samenwerking met mantelzorgers. Tilburg: PON.

Sting/PON (2007). De zorg gaat door! Leerzame ontmoetingen. Een lesbrief voor (leerling)helpenden en verzorgenden over samenwerking met mantelzorgers. Tilburg: PON.

Tonkens, E., Broeke, J. van den & Hoijtink, M. (2009). *Op zoek naar weerkaatst plezier: samenwerking tussen mantelzorgers, vrijwilligers, professionals en cliënten in de multiculturele Stad*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Wieringen, M. van, Broese van Groenou, M. & Groenewegen, P. (2014). Hoe thuiszorgorganisaties samenwerking organiseren: visies, praktijken en dilemma's. Amsterdam: Vrije Universiteit.

Wolfers, I. e.a. (2013). *Culturele diversiteit in de gezondheidszorg*, p. 61. Bussum: Coutinho.